

KUGELHAUS V CÖLLNU

ARCHITEKT	Curt Domschke (1891 – 1975)
DOBA VZNIKU	1932 – 38
ADRESA	Cölln, Hoyerswerdaer Straße 7 und 10
PROHLÍDKA	jen po domluvě
INFORMACE	www.topomomo.eu

Jedeme-li z Hoyerswerdy přímo do Budyšina, projíždíme kousek před cílem malou obcí Cölln. Zde se nachází tajný, avšak při rychlém průjezdu obcí snadno přehlédnutelný tip pro všechny zájemce o architekturu: cöllnský »Kugelhaus«, který je součástí svérázného architektonického souboru, sestávajícího z vily, vilové zahrady a oplocení. Oproti duchu třicátých let toto bizarní kompletní umělecké dílo nenásleduje proudy moderní architektury, ale nepokouší se ani o návrat k tradiční architektuře jako tvůrčímu protikladu Nové věčnosti. »Kugelhaus« a celý areál spíše připomínají příjemně hravou interpretaci orientální architektury a zdrojem inspirace tu zřejmě byla – poněkud opožděně – secese.

»Kugelhaus« byl v letech 1932 až 1938 postaven místním architektem Curtem Domschkem, ale svou definitivní podobu získal teprve v letech 1980 až 1987. Curt Domschke, který pracoval také v berlínském ateliéru Heinricha Tessenowa, kde se zřejmě podílel na stavbě kasselské školy Malwidy von Meysenbug (»Malwida-von-Meyenbug-Schule«), navrhl cöllnský »Kugelhaus« jako své obydlí.

Žádost o povolení ke stavbě tohoto neobvyklého obytného domu podal architekt v srpnu roku 1932 osobně a to na úředním hejtmanství v Budyšině. Tamním úředníkům se však jeho návrh jevil jako natolik svérázný a neobvyklý, že tuto žádost obratem předali vlastivědnému spolku »Sächsischer Heimatschutz«. Vládní rada Dr. Goldhardt, který byl za vyřízení žádosti odpovědný, však byl Domschkeho starým známým. Oba muži se znali díky společné vazbě na Heinricha Tessenowa. Poté, co akceptoval několik menších výhrad ze strany vlastivědného spolku, nestálo již Curtu Domschkemu při realizaci jeho projektu nic v cestě. Avšak oddělení stavební policie v Budyšině vytklo Domschkemu »naprosté ignorování« venkovského charakteru okolní krajiny a jeho žádost zamítlo. Sebevědomý Curt Domschke se však tímto zamítnutím nenechal odradit a v roce 1933 proti němu podal odvolání. Přesvědčen o správnosti svého úmyslu napsal: »Proč by měly podél cest stát pouze bezvýznamné, nic neříkající budovy? ... Kulatý tvar je neutrální, a proto také kulaté stavby zapadnou do krajiny mnohem lépe než přímočaré.« Aniž by vyčkal definitivního rozhodnutí, začal Domschke se stavbou a vysloužil si tak obratem pokutu ve výši 50 Říšských marek.

O to překvapivější je, že budova, která dnes působí téměř nadčasovým dojmem, přece jen vznikla a zachovala se do dnešních dnů. Ačkoliv architekt v »Kugelhausu« bydlel, zůstal tento dům po celou dobu jeho života nedokončeným stavenišťem. Domschke zemřel ještě před dokončením domu v osmdesátých letech. Rodina jeho synovce ale dům a jeho vnitřní vybavení dokončila podle původních plánů a v roce 1987 se do pozoruhodného sídla nastěhovala.

Dům, který se nachází na protější straně ulice Hoyerswerdaer Straße (č. 10) a který se s »Kugelhausem« architektonicky doplňuje, byl v roce 1955 rovněž navržen Curtem Domschkem. Dalšími Domschkeho projekty jsou dům v ulici Hoyerswerdaer Straße (č. 18) v Cöllnu a obytný dům v ulici Hoyerswerdaer Straße v sousední obci Kleinwelka, který je nápadný kombinací secesních prvků a a přísné symetrie.

www.topomomo.eu

